

MESTSKÁ ČASŤ KOŠICE-SEVER

Dôvodová správa

k bodu č. 4 na XXV. zasadnutí Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Košice-Sever

Určenie volebných obvodov pre voľby poslancov Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Košice-Sever a počtu poslancov miestneho zastupiteľstva pre voľby do orgánov samosprávy obcí v roku 2026

Na zasadnutie Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Košice-Sever predkladáme opakovane návrh na určenie volebných obvodov pre voľby poslancov Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Košice-Sever a počtu poslancov miestneho zastupiteľstva. Návrh bol predložený na 23. zasadnutí dňa 26. júna 2026, kedy bol prijatý poslanecký pozmeňujúci návrh, ktorý schválilo miestne zastupiteľstvo v pomere hlasov 6:5. Starosta mestskej časti prijaté uznesenie, ktorým sa historicky prvýkrát určil 1 volebný obvod pre celé územie mestskej časti, nepodpísal. Následne zvolal zasadnutie miestneho zastupiteľstva na deň 15.07.2026, na ktorom poslanci neprijali žiaden návrh a to aj napriek tomu, že procedurálnym návrhom schválili tajné hlasovanie o oboch návrhoch uznesení. V nadväznosti na vydané rozhodnutie predsedu Národnej rady slovenskej republiky č. 145 zo dňa 23. júna 2026, ktorým boli vyhlásené voľby do orgánov samosprávy obcí a voľby do orgánov samosprávnych krajov a stanovená lehota na určenie a zverejnenie volebných obvodov a počtu poslancov miestneho zastupiteľstva do 21. júla 2026 vám predkladáme návrh na určenie volebných obvodov a počtu poslancov.

V zmysle ustanovenia § 14 ods. 2 písm. c) zákona SNR č. 401/1990 Zb. o meste Košice v znení neskorších predpisov počet poslancov miestneho zastupiteľstva na celé volebné obdobie určí pred voľbami do orgánov samosprávy obcí miestne zastupiteľstvo podľa počtu obyvateľov mestskej časti takto: od 10 001 obyvateľov do 20 000 obyvateľov 7 až 11 poslancov.

Zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov upravuje určenie volebných obvodov tak, že podľa ustanovenia § 166 ods. 1 pre voľby poslancov obecných zastupiteľstiev sa v každej obci tvoria viacmandátové volebné obvody, v ktorých sa volia poslanci obecného zastupiteľstva pomerne k počtu obyvateľov obce, najviac však 12 poslancov obecného zastupiteľstva v jednom volebnom obvode. Podľa ustanovenia § 166 ods. 3 volebné obvody a počet poslancov obecného zastupiteľstva určí a zverejní obecné zastupiteľstvo.

V nadväznosti na uvedené a kontinuitu tvorby volebných obvodov v mestskej časti navrhujeme vytvorenie 3 volebných obvodov. Návrh vychádza z princípu rovnosti volebného práva a je spracovaný v súlade s Kódexom dobrej praxe vo volebných veciach, ktorý

vypracovala Európska komisia pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia). Podľa tohto dokumentu by odchýlka medzi priemerným počtom obyvateľov pripadajúcich na jedného poslanca v jednotlivých volebných obvodoch nemala presiahnuť 10 %, pričom vo výnimočných prípadoch nesmie prekročiť 15 %. Navrhované volebné obvody tieto kritériá v plnom rozsahu spĺňajú.

Oprávnenosť požiadavky na zachovanie 3 volebných obvodov potvrdzuje aj skutočnosť, že starostovi mestskej časti bola doručená hromadná žiadosť viac ako 100 obyvateľov Mestskej časti Košice-Sever, ktorí sa jednoznačne vyslovili za zachovanie 3 volebných obvodov pre voľby do miestneho zastupiteľstva mestskej časti Košice-Sever v roku 2026. Táto iniciatíva obyvateľov je prejavom verejného záujmu na zachovaní súčasného modelu územného zastúpenia a potvrdzuje, že navrhované riešenie zodpovedá aj skutočným požiadavkám a očakávaniam samotných obyvateľov mestskej časti. Z doterajšej praxe, ani požiadaviek obyvateľov nevyplýva záujem o zrušenie volebných obvodov a vytvorenie jedného jediného obvodu pre celé územie mestskej časti.

Jednotlivé lokality mestskej časti sa od seba odlišujú svojím charakterom, potrebami aj problémami, a preto existencia viacerých volebných obvodov predstavuje významný nástroj na zabezpečenie primeraného územného zastúpenia obyvateľov. Viac volebných obvodov znamená, že každá časť územia bude mať svoj hlas pri rozhodovaní a obyvatelia budú presne vedieť, kto ich zastupuje. Takéto usporiadanie zároveň posilňuje osobnú zodpovednosť poslancov voči obyvateľom konkrétneho územia, podporuje intenzívnejšiu komunikáciu s občanmi a vytvára predpoklady na rovnomernejší rozvoj celej mestskej časti. Poslanci zastupujúci konkrétny volebný obvod spravidla lepšie poznajú miestne podmienky, stav verejnej infraštruktúry, dopravy, zelene, verejného osvetlenia či otázky bezpečnosti, a dokážu tak efektívnejšie presadzovať riešenia zodpovedajúce potrebám svojho územia.

Naopak, vytvorenie jediného volebného obvodu pre celé územie mestskej časti by prinieslo riziko, že zastúpenie v miestnom zastupiteľstve bude sústredené predovšetkým v najľudnatejších alebo politicky najsilnejších častiach mestskej časti, zatiaľ čo menšie lokality by mohli zostať bez primeraného zastúpenia, čo by mohlo negatívne ovplyvniť vyváženosť rozhodovania aj rozdeľovanie investícií a pozornosti samosprávy. Viac volebných obvodov zároveň vytvára spravodlivejšie podmienky pre kandidatúru miestnych osobností, ktoré sú prirodzenými autoritami vo svojich komunitách, no nemusia disponovať výrazným mediálnym či finančným zázemím potrebným na vedenie kampane v rámci jedného rozsiahleho volebného obvodu. Obdobný princíp územného zastúpenia je napokon uplatňovaný aj pri voľbách do Mestského zastupiteľstva mesta Košice, ktorého územie je rovnako rozdelené do viacerých volebných obvodov.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že vytvorenie 3 volebných obvodov najlepšie zabezpečuje spravodlivé a rovnomerné zastúpenie obyvateľov, osobnú zodpovednosť poslancov a vyvážený rozvoj celej mestskej časti.